

**TAPATURMA-ASIOIDEN
MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA
2015**

TEHTÄVÄT

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäisen asteen muutoksenhakuelin, joka käsittelee lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluvia valitusasioita. Muutoksenhakulautakuntaan valitetaan vakuutuslaitoksen lakisääteisistä tapaturmavakuuttamista koskevista päätöksistä, jotka koskevat lähinnä työtapaturmia, ammattitauteja, maatalousyrittäjien työvahinkoja sekä varusmiesten sotilastapaturmia ja palvelussairauksia. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutusoi-keuteen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on riippumaton. Valtioneuvosto nimittää muutoksenhaku-lautakunnan jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan toimikausi on ollut 1.1.2011 – 31.12.2015.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta on säädetty tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetusta laissa (30.12.2010/1316).

**Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa
käsiteltäviä asioita ratkaisevat ensiasteena seuraavat
vakuutuslaitokset**

v. 2015:

- Försäkringsaktie-bolaget Alandia
- A-vakuutus Oy
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
- Folksam Vahinkovakuutus Oy
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- LähiTapiola
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela)
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Pohjola Vakuutus Oy
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Valtiokonttori
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag

HALLINTO

Muutoksenhakulautakunnassa hallintojaosto käsittelee hallintoon, taloushallintoon sekä esittelijöiden nimi-tyksiin liittyviä asioita. Hallintojaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä yksi työnantaja-, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjä ja yksi maatalousyrittäjien järjestöjä edustavien jäsenten keskuudesta nimeämä jäsen. Toimintavuonna hallintojaosto kokoontui 6 kertaa.

Muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää hallintojaostolle vastuuvapauden. Lisäksi täysistunnossa ratkaistaan asiat, joilla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa. Täysistunto kokoontui kerran vuoden 2015 aikana.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Jaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu istunto kutsuttiin koolle 14 kertaa toimintavuoden aikana.

VALITUSASIOIDEN KÄSITTELY

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltävien asioiden vireille kirjaamisesta sekä päätösten postittamisesta huolehtivat toimiston henkilöstö. Asioiden valmistelusta huolehtivat valmistelijat ja esittelijät. Muutoksenhakulautakunta ratkaisee asioita kolmessa jaostossa. Jaostoon kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, lääkärijäsen, lakimiesjäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä maatalousyrittäjäjärjestön ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella ja päätökset tehdään jaoston istunnossa esittelijän esityksestä. Muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen pyynnöstä järjestää suullisen käsittelyn tai järjestää sen itse viran puolesta. Suullinen käsittely järjestetään silloin, kun muutoksenhakulautakunta pitää sitä tarpeellisena ratkaistavan asian selvittämiseksi. Toimintavuonna järjestettiin yksi suullinen käsittely. Muutoksenhakulautakunnan päätöksiin voi joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hakea muutosta valitusasteelta. Muutoksenhakulautakunnan käsittely ja päätökset ovat asianosaisille maksuttomia.

Muutoksenhakulautakunnan jaostot kokoontuivat kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta viikoittain. Jaostoilla oli v. 2015 istuntoja yhteensä 141.

JÄSENET

Muutoksenhakulautakuntaan kuuluu päätoiminen puheenjohtaja, kaksi sivutoimista varapuheenjohtajaa ja 15 varsinaista jäsentä sekä heidän 16 henkilökohtaista varamiestään. Valtioneuvosto nimittää tuomarin vastuulla toimivat jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet 2015

Puheenjohtaja

Varatuomari Jaakko Hannula, varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Varapuheenjohtajat

Varatuomari Timo Havu 1.12.2015 asti, varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Varatuomari Pauli Ståhlberg, varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Lakimiesjäsenet

Oikeustieteen kandidaatti Olli Häkkinen, varamiehenään oikeustieteen kandidaatti Seija Jalkanen.

Varatuomari Hannu Ijäs, varamiehenään oikeustieteen kandidaatti Virva Walo.

Varatuomari Irene Luukkonen, varamiehenään varatuomari Katriina Alaviuhkola.

Lääkärjäsenet

LKT, dosentti, kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Ole Mikael Böstman, varamiehenään työterveyshuollon ja työlääkätieteen erikoislääkäri Kristiina Mukala.

Lääketieteen lisensiaatti, työterveyshuollon erikoislääkäri Otso Ervasti, varamiehenään lääketieteen tohtori, työterveyshuollon erikoislääkäri Aarne Laakkonen.

Dosentti, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Harri Pihlajamäki, varamiehenään kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Matti Karjalainen.

Työnantajakeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet:

Varatuomari Mikko Nyyssölä, varamiehenään varatuomari Minna Etu-Seppälä.

Hallintotieteiden maisteri Vesa Rantahalvari, varajäsenenään varatuomari Katja Leppänen.

Varatuomari Markus Äimälä, varamiehenään diplomi-insinööri Rauno Toivonen 13.5.2015 asti ja siitä alkaen asiantuntija Mika Susi.

Työntekijä- ja toimihenkilökeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Inka Douglas, varamiehenään oikeustieteen lisensiaatti Paula Ilveskivi.

Päälakimies Timo Koskinen varamiehenään työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen.

Työehtoasiantuntija Katarina Murto 26.2.2015 asti ja siitä alkaen ekonomisti Ilkka Kaukoranta, varamiehenään eläke- ja työura-asioiden päällikkö Kaija Kallinen 26.2.2015 asti ja siitä alkaen työehtoasioiden päällikkö Annika Rönni-Sällinen.

Maatalousyrittäjäkeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Maire Lumiaho, varamiehenään johtaja Timo Sipilä

Asiantuntija Marja Tallavaara, varamiehenään johtaja Simo Tiainen

Lakimies Mikaela Strömberg-Schalin varamiehenään järjestöagronomi Marjatta Boman.

RATKAISUTOIMINTA

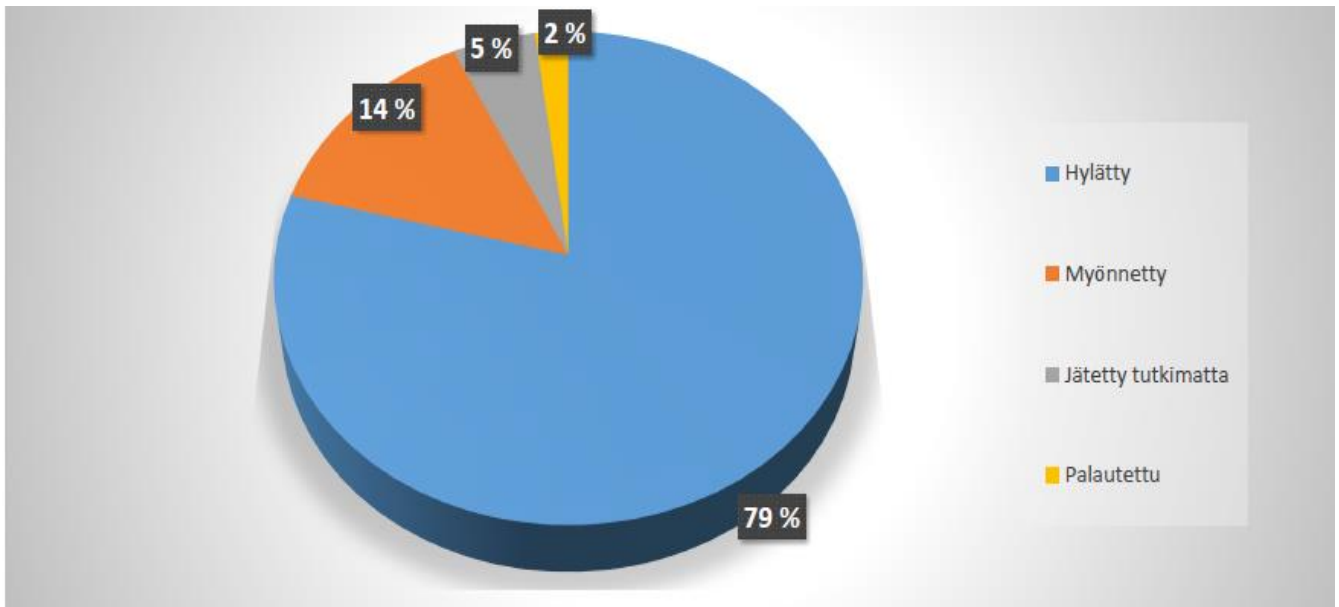
Vuonna 2015 muutoksenhakulautakuntaan saapui 4 588 asiaa. Muutoksenhakulautakunta antoi päätöksen 5 289 asiassa, mikä on 920 enemmän kuin vuonna 2014. Seuraavalle vuodelle siirtyi 2 488 ratkaisematonta asiaa, mikä on 701 asiaa vähemmän kuin vuoden 2014 lopussa.

vuosi	saapunut	käsitelty	muutettu %	hylätty %	käsittelyaika pv	vireillä vuoden lopussa
2005	5 342	5 289	11	83	165	2357
2006	5 261	4 736	10	84	191	2898
2007	5 474	5 501	10	85	213	2894
2008	5 402	5 366	10	85	215	2981
2009	5 229	5 519	10	84	211	2714
2010	5 134	5 547	10	83	200	2336
2011	5 219	5 007	11	83	184	2573
2012	4 852	5 222	12	81	183	2205
2013	4 902	4 609	11	83	184	2 493
2014	5 036	4 369	13	79	219	3 189
2015	4 588	5 289	14	79	234	2 488

Käsitellyt asiat jakautuivat vuonna 2015 muutoksenhakulautakunnan kolmelle jaostolle siten, että I- ja III-jaostot ratkaisivat kumpikin noin 1 850 asiaa ja II-jaosto reilut 1 500 asiaa.

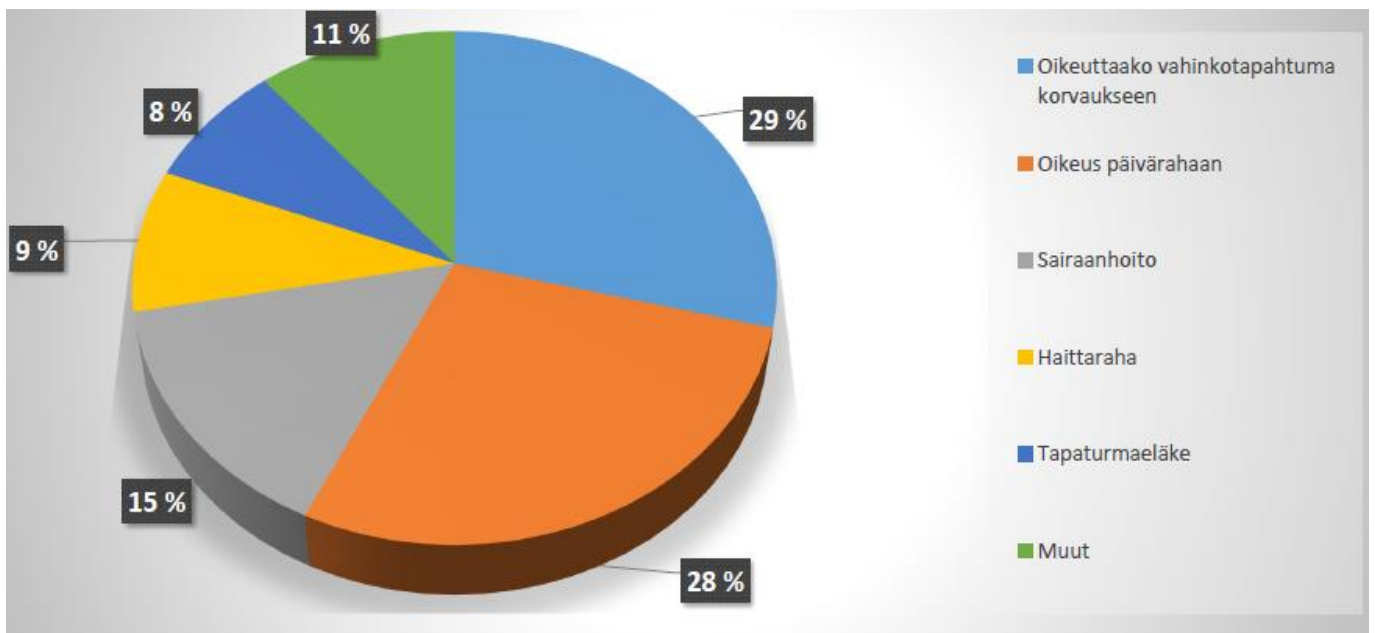
Lautakunnassa vakuutuslaitoksen päätöstä muutettiin 14 %:ssa tapauksista ja vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi palautettiin 2 % tapauksista. Vakuutuslaitokset itseoikaisivat tapaturma-asioiden muutoksenhakulaitokselle osoitettuja valituksia 5,19 %.

Ratkaisut v. 2015

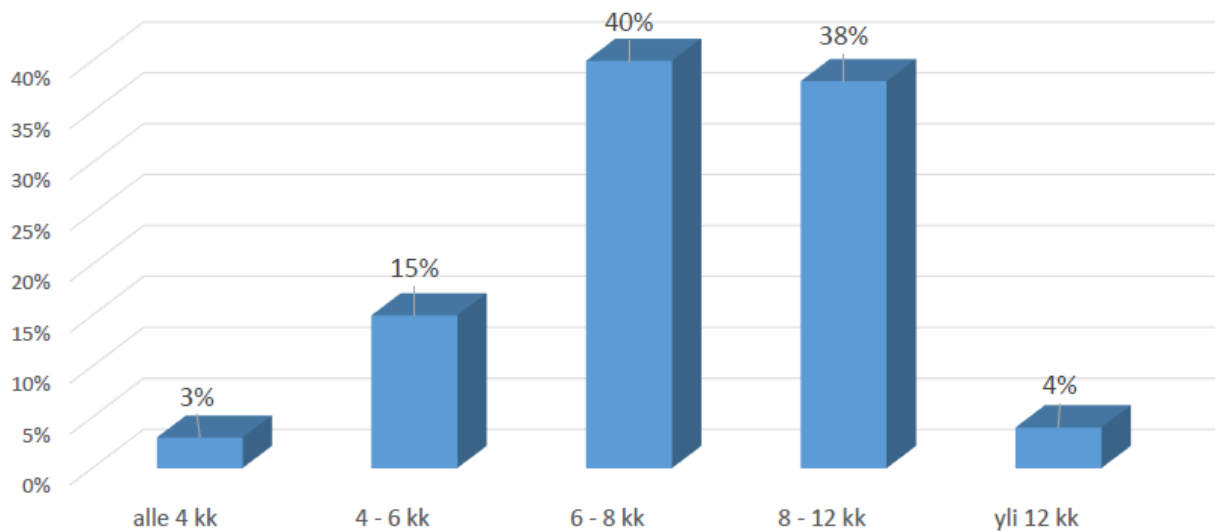
Käsitellyistä asiaryhmistä suurimman osan muodostivat ne valitukset, jotka koskivat oikeutta korvaukseen (29 %) ja oikeutta päivärahaan (28 %). Näissä asioissa oli tyypillisesti kysymys siitä, onko vahinkotapahtumasta aiheutunut ylipäänsä korvattavaa vammaa, ja toisaalta siitä, ovatko pitkittyneet oireet syy-yhteydessä vahinkotapahtumaan.

Käsitellyt asiaryhmät v. 2015

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltyjen asioiden (5 289 kpl) keskimääräinen käsittelyaika oli 234 päivää (vajaat 8 kuukautta).

Käsittelyaika v. 2015

Lääketieteellisten asioiden osuus oli 86 % ja lainopillisten 14 %. Kaikista asioista tapaturmia tai työliikkeitä koskevia oli 85 % ja ammattitauteja tai palvelussairauksia koskevia 13 %. Lääketieteellisistä asioista olkapäävaivoihin liittyviä oli 21 % (955 kpl), polvivaivoihin liittyviä 17 % (762 kpl) ja selkävaivoihin liittyviä 8 % (362 kpl) eli nämä muodostivat yhteensä lähes puolet lääketieteellisistä asioista. Pään alueen vammoihin

liittyviä asioita, mukaan lukien aivo- ja kallovammat sekä hammas- ja silmävammat, oli 246 kpl. Homeamattitauteja koskevia asioita oli 74 kpl, asbestiammattitauteja 69 kpl ja meluvammoja 180 kpl. Ammattitautilain 4 a §:n mukaisesti jännetupentulehduksiin, olkaluun sivunastan tulehduksiin ja rannekanavaoireyhtymiin liittyviä asioita oli 97 kpl.

Ratkaistuista asioista vajaa 4 % (205 kpl) oli sellaisia, joissa valittajana oli työnantaja.

Suullisen käsittelyn pyyntöjä oli 12 kpl ja muutoksenhakulautakunnassa järjestettiin yksi suullinen käsittely. Oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen liittyviä vaatimuksia oli 67 kpl. Perustevalituksia ratkaistiin 13 kpl. Poistohakemuksia käsiteltiin 11 kpl. Urheilijoiden tapaturmaturvaa koskevia asioita oli 8 kpl ja apurahansaa- jia koskevia asioita 7 kpl. Julkisuusasioissa annettiin ratkaisu yhdessä tapauksessa.

Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä valitettiin edelleen vakuutusosoikeuteen vajaassa 20 %:ssa tapauksista. Vuonna 2015 vakuutusosoikeudessa ratkaistiin 940 muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tehtyä valitusasiaa, joissa muutosprosentti oli 14,5 (vuonna 2014 muutosprosentti oli 12,7).

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Säännöllisissä esittelijöiden ja valmistelijöiden palaverissa käsiteltiin vakuutusosoikeuden ja korkeimman oikeuden päätöksiä sekä päätöksiä analysoitiin erityisesti ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden kannalta. Lisäksi vuoden 2016 alkupuolella aloitettavaa projektia varten käytiin läpi lautakunnan prosesseja. Projektissa lautakunnan ratkaisutoiminta saatetaan digitaaliseen muotoon.

Lautakunnassa on tehostettu ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaisuuden valvontaa, joka on näkynyt asioiden lisääntyneenä käsittelynä vahvennetuissa istunnoissa. Lautakunnassa on myös valmistauduttu erilaisin koulutuksin kuluvan vuoden alussa voimaan tulleen uuden ammattitauti- ja tapaturmavakuutuslain johdosta.

Muutoksenhakulautakunnan edustajat osallistuivat vakuutusosoikeuden sekä muiden muutoksenhakulautakuntien (opintotuen muutoksenhakulautakunta, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta) yhteisiin kokoontumisiin.

TIEDOTTAMINEN

Muutoksenhakulautakunnan kotisivuilla www.tapaturmalautakunta.fi kerrotaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta, annetaan ohjeita muutoksenhakijoille ja tietoa tapaturmavakuutuksesta. Internet-sivujen kautta voi antaa palautetta koskien muutoksenhakulautakunnan toimintaa ja palveluja sekä www-sivuja. Kotisivuilla olevista tiedoista suurin osa on käännetty myös ruotsiksi ja englanniksi. Sivuilta löytyy muutoksenhakulautakunnan oikeustapausrekisteri, johon on viety muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja vuodesta 2003 lähtien.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan johtava esittelijä on osallistunut mm. Finanssi- ja vakuutus- koulutuksen (Finva) järjestämään koulutukseen luennoitsijana.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta julkaisee vuosittain toimintakertomuksen.

KUSTANNUKSET

Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutusmaksutoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Oikeushallintomaksun suuruuden vahvistaa Finanssivalvonta.

Toteutuneet kokonaiskustannukset vuonna 2015 olivat 3 520 240 €. Suurin kuluerä (2 736 751 €) oli henkilökulut.

Kustannukset ratkaistua asiaa kohden v. 2015 olivat 666 € (v. 2014 kustannus 743 €).

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöön liittyviä vaihdoksia tapahtui jonkin verran vuoden 2015 aikana. Uusia esittelijöitä palkattiin kaksi.

Eläkkeelle vuoden aikana jäi yksi valmistelija ja yksi tekstinkäsittelijä. Lautakunnan palveluksesta erosi vuoden aikana yksi henkilö ja hänen tilalleen palkattiin uusi henkilö. Toimistosta oli kolme henkilöä vuorotteluvapaalla.

Tiedot vuoden lopun tilanteessa	2015	2014
henkilöstö	38	38
henkilötyövuodet	37,1	35,4
keski-ikä	44,1	44,9
alle /yli 45-vuotiaat	22 / 17	19/19
vakinaiset / määräaikaiset	33 / 6	32 / 6
kokoaikaiset / osa-aikaiset	34 / 5	32 / 6
sairauspoissaolot pv / htv	9	8,5

Henkilöstön työterveyspalvelut on järjestetty Lääkärikeskus Aavan kanssa, jonka kanssa on yhteyshenkilöiden kanssa sovitut tapaamiset kaksi kertaa vuodessa. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma käydään läpi tapaamisissa ja sitä päivitetään tarpeen mukaan muulloinkin. Keväällä 2015 lautakunnassa suoritettiin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa Parempi Työyhteisö (ParTy) kysely. Kyselyn tulokset olivat oleellisesti parantuneet edelliseen (v. 2012) kyselyyn verrattuna.

Henkilökunnalla on käytössään liikuntarahaa työkyvyn ylläpitämiseksi. Virkistystoimikunta järjesti vuoden aikana virkistyspäivän sekä muuta virkistystoimintaa.

Muutoksenhakulautakunnassa toimi työsuojelutoimikunta, jonka toimikausi alkoi vuoden 2014 alussa ja toimikausi jatkui vuoden 2015 loppuun.

Lautakunnassa aloitettiin vuoden 2015 aikana henkilöstön palkkausjärjestelmän uudistaminen, jolla pyritään kautta linjan parantamaan työn laadun ja palkkauksen oikeudenmukaisuutta.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan henkilöstö 31.12.2015	
Puheenjohtaja	Jaakko Hannula
Toimistopäällikkö	Heta Ojanperä
Esittelijät	Saija Aaltonen (hoitovapaalla) Markus Alopaeus Petteri Immonen (johtava esittelijä) Tiina Karpakka Erno Kavander Tuija Lehtimäki Lauri Lepola Markus Leppäkoski Kaisa Muinonen Anja Pekkarinen Eija Piirilä Katja Pyykönen Riikka Rahkola Taina Rantanen Hanna Saloranta (hoitovapaalla) Sinikka Sarivaara Päivi Suominen Ani-Maaria Viljamaa Pia Wistrand-Alvesalo (hoitovapaalla)
Valmistelijat	Mari Eklund Riitta Heinälä (johtava valmistelija) Ilona Helin Mari Karvinen (virkavapaalla) Karita Kavonius Laura Koivula Nina Lindroos Saara Luoma Jaakko Malin Pirkko Mustonen Anne Puukari Kari Salomaa Marjo Syrjä Sanne Wickström
Toimistohenkilökunta	Raija Alatalo Pinja Hedman Anne Kosonen Sirpa Kuparinen Paula Laakso Nina Lundell Mari Luoma (hallintoassistentti)

KOULUTUS

Muutoksenhakulautakunnasta osallistuttiin vuonna 2015 useisiin lautakunnan ulkopuolisiin koulutuksiin. Lisäksi lautakunnassa järjestettiin sisäinen koulutustilaisuus ylärajan rasitusperäisistä sairauksista. Lautakunta osallistui kahteen vuoden 2016 alusta voimaan tulevan työtapaturma ja ammattitautilain koulutustilaisuuteen. Lakikoulutuksiin myös jäsenillä oli mahdollisuus osallistua.